

81; **5.** Свиридович М.В. Структурно-семантическая система сложных слов русского языка: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / М.В. Свиридович. – Мн. – 129 с.; **6.** Соломоновская А.Л. Непереведённые комментарии к патристическому тексту / А.Л. Соломоновская // Вест. Новосиб. гос. ун-та. Серия: Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2010. – Т. 8. – Вып. 1. – С. 59 – 67; **8.** Цейтлин Р.М. Лексика древнеболгарских рукописей X – XI вв. / Р.М. Цейтлин. – М.: Наука, 1977. – 336 с.; **9.** Шакун Н.С. Уплыў сэрбскага прагографа на мову сачыненняў Дзянісія Арэапагіта (Тураўскі спіс XVI ст.) / Н.С. Шакун // Беларуская мова у культурнай і моўнай прасторы Славіі. – Мн.: Права і эканоміка, 2009. – С. 142 – 147; **10.** Шанский Н.М. Очерки по русскому словообразованию / Н.М. Шанский. – М.: Изд-во МГУ, 1968. – 310 с.

**Станкевич А.А., Хазанова К.Л. (Гомель, Рэспубліка Білорусь)
Беларуска-ўкраінскія моўныя паралелі ў каляндарна-абрадавай
лексіцы зімовага цыклу**

У статці аналізуюцца білорусько-украінскія паралексіі в складзі календарна-абрадавай лексики зімовага цыклу, апісуюцца іх лексико-тэматычна, семантычна і генетычна характэрыстыкі, вызначаюцца загальныя рысы та спецыфічныя асаблівості.

Ключовыя слова: календарна-абрадавая лексика, абрад, зімовы цыкл, престоўнае сьвято, учаснікі сьвятоковага абраду, абрадавыя атрыбуты прадметы, рытуальныя стравы.

В статье анализируются белорусско-украинские паралексы в составе календарно-обрядовой лексики зимнего цикла, даётся описание их общих черт и специфических особенностей.

Ключевые слова: календарна-абрадавая лексика, абрад, зімовы цыкл, престоўны празднік, учаснікі празднічнага абраду, абрадавыя атрыбуты, рытуальныя блюда.

In article are analyzed Belarus-Ukrainian parallels as a part of calendar-ceremonial lexicon of a winter cycle, the description of their common features and specific features is given.

Key words: calendar-ceremonial lexicon, a ceremony, a winter cycle, patron saint's day, participants of a celebratory ceremony, ceremonial attributes, ritual dishes.

Традыцыйная народная культура ўсходніх славян уяўляе сабой непаўторную і самабытную духоўную скарбніцу. У імкліваці руху ХХІ ст. каштоўнасці ўсходнеславянскай народнай культуры паступова страчваюцца пад уплывам аб'ектыўных фактараў: у працэсе ўрбанізацыі сельскага насельніцтва, у выніку парушэння пераемнасці пакаленняў, калі новыя генерацыі не ў поўным аб'ёме валодаюць духоўнай спадчынай і народнымі традыцыямі. Адмоўную ролю ў дадзенай сітуацыі адыгралі наступствы Чарнобыльскай трагедыі, вынікам чаго стала міграцыя насельніцтва асобных

рэгіёнаў, а разам з тым – знікненне пэўнага культурнага пласта.

Важную ролю ў вызначэнні асаблівасцей гісторыка-культурных працэсаў развіцця блізкароднасных народаў мае супастаўляльны аналіз матэрыялаў, сабраных у беларускіх рэгіёнах і памежных тэрыторыях усходнеславянскіх этнасаў – даўніх судззяў беларусаў, якія маюць агульныя гістарычныя карані і тыпалагічна блізкія па характары культуры. Указанія фактары робяць актуальным і надзённым зварот да параўнальна-супастаўляльнага даследавання абрадавай лексікі беларускай і ўкраінскай моў як важнага складніка духоўнай культуры ўсходнеславянскіх народаў.

Каляндарныя святы беларусаў і ўкраінцаў падпарадкаваны гадавому земляробчому і жывёлагадоўчому цыклам, у іх налічваецца вялікая колькасць агульных найменняў, абумоўленая агульнай гісторыяй, падобнымі кліматычнымі асаблівасцямі, блізкімі рэлігійнымі памкненнямі і прыкладна роўнымі сацыяльнымі ўмовамі жыцця.

Аб'ект нашага даследавання – прадметна-тэматычная група “каляндарна-абрадавая лексіка”, прадмет вывучэння – лексіка абрадаў зімовага цыклу земляробчага календара.

Мэтай даследавання з'яўляецца вызначэнне беларуска-ўкраінскіх паралексаў у складзе каляндарна-абрадавай лексікі зімовага цыклу і апісанне іх агульных рысаў і спецыфічных асаблівасцей. Крыніцай фактычнага матэрыялу паслужыў дыялекталагічны архіў кафедры беларускай мовы ГДУ імя Ф. Скарыны, складзены па выніках дыялекталагічных практык розных раёнах Гомельскай вобласці, і асобныя выданні фальклорна-этнаграфічных матэрыялаў розных рэгіёнаў Беларусі і Украіны.

Лексіка-семантычная група назваў абрадаў зімовага цыклу мае шматлікія тэматычныя падгрупы, з якіх у колькасных адносінах выдзяляюцца назвы хрысціянскіх свят пад агульнай назвай *прэстольныя празнікі, прыстольныя празнікі, прыстольшычына*. Асноўныя святы зімовага цыклу – *Ражство, Коляды, Стары Новы год, Вадохрышча, Стрэчанне*.

Калядныя і навагоднія святы вызначаюцца сярод зімовых свят і дзён асаблівай папулярнасцю. Працягваюцца святы амаль два тыдні: ад Каляд да Вадохрышча. Увесь гэты перыяд усходнія славяне спрадвеку называюць *святкі, святыя вечары*. Найменне вядома ўсім усходнеславянскім гаворкам і паходзіць ад старажытнарускага дзеяслова *святити* ‘захоўваць у святасці, непарушна’, ‘рабіць святым’ [1, 161]: *Святыя вечары былі ад Раждества да Крашчэння, а на Крашчэнне – калядкам прашчэнне, значыць, канец, прайшлі святы* (в. Сялец, Буда-Каш.); *Каляды святкавалі да 14 студзеня. У гэтыя дні нічога не рабілі: ні дроў, ні лучыны не секлі, не шылі. На Каляды ў святыя вечары мы пелі песні* [6, 77]; “*Святкі – время отъ Рождества до Крещенья. Кто на Святки рожу надевалъ, купается на Иордани. Святятъ Христа, ходятъ съ вертепами и со звездой, гадають*” [1, 161].

Святкі пачынаюцца 7 студзеня – найбольш важнае і ўрачыстае зімовае свята, свята нараджэння Хрыста, асаблівая весялосць якога абумоўлена

заканчэннем посту і прадчуваннем надыходу новага года. У беларускай моўнай традыцы для назвы гэтага свята ўжываюцца амаль раўнапраўна дзве лексемы: *Каляды* і *Ражаство*. У гэты дзень у гонар *Рождества Хрыстова нічога не елі да першай зоркі* (г. п. Церахоўка, Добр.).

Стараславянiзм *Рождество* з характэрным [жд'] на месцы праславянскага *dj ва ўсходнеславянскіх гаворках перажыў фанетычныя змены, абумоўленыя імкненнем кампенсаваць цяжкасць вымаўлення нехарактэрнага для ўсходніх славян зычнага. У беларускіх гаворках узніклі варыянты *Ражаство*, *Ражэство*, *Раждзество*, *Раждество*, *Ражство*, *Раство*, а ва ўкраінскай мове, акрамя таго, адбылося ўласцівае ўкраінскай мове змяненне галоснага: *Рiздво*.

Лексема *Каляды* і яе варыянты *Каляда*, *Коляды*, *Калядкі*, распаўсюджаныя ў адзначаным рэгіёне, маюць значэнні: 'святкі ад Нараджэння Хрыстова да Вадохрышча': *Каляды празнавалі калісь дзве недели, танцавалі, гулялі* (в. Старае Сяло, Ветк.); *На Каляды усе свадзьбы гуляюць. От добра ў гэты час вяселле ладзіць* (г. п. Церахоўка, Добр.); *Святкі былі ад Раждества да Хрышчэння. У эта время былі святмыя вечары, маладзёж гуляла, спраўлялі ігрышчы, гадалі, калядавалі, пелі шчодры. Нельзя было работаць, ступаць, резаць* (г. Ветка), 'зімовае свята, якое адзначалася 7 студзеня', 'святая Нараджэнне Хрыстова': *Святкавалі Каляды кожны ў сваёй хаце. Усё прыбіралі, мылі. Стол засцілалі святочным абрусам, пад яго клалі сена, ставілі гаршчок з куццёй, каб быў не голы, а багаты, Дзеці залазілі пад стол і кудахталі: "Кудак, кудак, наша курка нясе яйцо з кулак. У суседа вароты трасуцца, а ў нас куры нясуцца". Дзецям сыталі ў рукі семечкі, зерне, ці цукар* (в. Насовічы, Добр.); *Каляды празнавалі 7 январа. Перад калядамі мылі палы, у парозе сцялілі сена, таго, што Ісус Хрыстос радзіўся ў яслях і яго хавалі ў сене ад ірадаў. Каляды – бальшэй празнік* (в. Старае Сяло, Ветк.); 'абход двароў з велічальна-віншавальнымі песнямі ў ноч з 13 на 14 студзеня, калядаванне': *Каляда на сівым коніку прыяжжала* (в. Баргаламеёўка, Ветк.); *Каляды – гэта на стары Новы год сабіраліся, выварочвалі шубу, надзявалі так, хадзілі пад вокнамі, пелі, танцавалі, казу вадзілі* (в. Гусявіца, Буда-Каш.); 'калядная песня': *Хадзілі, калядавалі, каляду спявалі, перэадзяваліся, ну, іх угаічалі, дзеньгі давалі, гасцінцы* (в. Жгунская Буда, Добр.).

Лексема *Каляды* выяўляе этымалагічную сувязь з лацінскім *Kalendae* 'першы дзень месяца ў старажытных рымлян'. Ва ўкраінскай моўнай традыцы захавалася ўтварэнне ў форме адзіночнага ліку *Коляда*, а таксама сустракаецца варыянт назвы гэтага цудоўнага зімовага свята *Рiздво-Коляда* [10]. Калядны цыкл свят завяршала Вадохрышча, якое ў беларускіх гаворках мае такія варыянтныя назвы: *Крашчэнне*, *Крэшчэнне*, *Крэшчэнье*, *Крашчэніе*, *Крэшчэніе*, *Крэшчэне*, *Крэшчэнье*, *Крышчэнне*, *Крышчэніе*, *Храшчэнне*, *Хрышчэнне*, *Хрышчэне*, а таксама *Вадохрышч*, *Вадохрышчанне*, *Вадохрышчэнне*, *Вадохрышча*, *Вадохрышч*, *Водопошч*:

Крашчэнне атмячалася 19 январа. У еты дзень пасвяцалі ваду, купаліся ў прорубях. Пасвяцоную ваду давалі ніць дзецям і бальным. Ёй брызгалі там, дзе стаяў скот і храніўся ўражай. Святую ваду леюць у калодзец, каб там вада асвятчалася (г. п. Уваравічы, Буда-Каш.). У Хрышчэнне хрышчыкі рысавалі на дзвярах, на варотах; Васямнаццаца чысла у цэркву ідуць, ваду свецяць – вялікая вада называецца, а патам ужэ назаўтра свецяць, хрышчэнская, святая вада называецца, яе дома хранят (в. Хальч, Ветк.).

Свята Вадохрышча набыло ва ўкраінскай народнай традыцыі некалькі найменняў: развітыя намінацыі – *Святе Богоявлення, Хрещення Господа Бога і Спаса нашого Ісуса Христа, свято Хрещення Господнього, свято Йордана, свято Хрещення*, а таксама кароткія, пашыраныя ў звычайным маўленні: *Йордана (Ордана, ордань, ардан, Йордан), Водохреща, Богоявлення, відороці, водохрещи: Йордана (Ордана, Водохреща, Богоявлення)* [10]. Узнікненне варыянтаў выклікана адрозненнямі ў фанетычнай адаптацыі на ўсходнеславянскай глебе стараславянства *Крещение*, а таксама метанімізацыяй назвы ракі, у якой адбываліся Біблейскія падзеі.

Да зімовых свят адносілася *Стрэчанне, Стречанне, Стрэценіе, Встрэчанне, Устрэчанье, Страчэнне, Грамніцы* – праваслаўнае свята, якое адзначаецца 15 лютага, у народзе тлумачыцца як сустрэча зімы з вясною: *На Стрэчанне зіма з вясной стрэчаюцца (в. Неглюбка, Ветк.); Стрэчанне – Грамнічы. На Грамніцы палавіна зіміцы; На Встрэчанне нада схадзіць у цэркву і прынесці святыя свечачкі. А кагда граза ці нешчасце якое ў доме, то нада іх запаліць – яны аберегают дом (г. п. Уваравічы, Буда-Каш.). Украінскія назвы свята – Стрiтєння, громовице* [10]. Найменні, што пайшлі з кораня *гром-* (па-беларуску *пярун*), відаць, звязаны з павер'ем аб тым, што асвечаная 15 лютага свечка, запаленая ў непагадзь, абараняе ад маланкі і перуну. Паколькі лічылася, што ў гэты дзень зіма з летам змагаюцца, то ва ўкраінскай традыцыі ёсць назва *зимобор* [10].

У зімовага свята *Увядзенне, Введеніе* 'увядзенне ў храм Прасвятой Багародзіцы, якое адзначаецца 4 снежня', у народным календары менш варыянтаў назвы: *Увядзенне Святой Багародзіцы ў храм – ета значыт Марыя, маць Хрыста. У іх долга не было дзяцей, ані рэшылі: ужо хто ні радзіцца – ета божы дзіцёнак, і ў тры годзіка павялі ёё в цэркавь, к Богу с узелочкам. І ана там васьпітывалась (в. Неглюбка, Ветк.). Па-ўкраінску свята называецца *Введеніе*. Поўная назва – *Введеніе у храм Пресвятой Дівы Маріі* [10]: *Початок нового господарського року в введенських повірях виступає ясно: до Введення можна копати землю, від Введення до Благовіщення не можна; жінки запасаются глиною до Введення* [10].*

Асобнай састаўной часткай каляндарна-абрадавай лексікі з'яўляюцца найменні ўдзельнікаў абрадаў. На каляды ў беларускія хаты з віншаваннямі і добрымі пажаданнямі абавязкова завітвалі *калядоўшчыкі (каляднікі, калядоўшчыкі, каледоўшчыкі), засявальнікі*, пад Стары новы год – *шчадроўшчыкі (шчадроўнікі, шчадрвальнікі, шчодрыкі, шчодрікі,*

шчодрыя, шчадрухі). У Беларусі ў святкаваннях абавязкова прымалі ўдзел *баба, дзед, вернік* ‘каляднік, які насіў сабраныя грошы, сала, гарэлку’, *звездар* ‘чалавек, які нёс зорку (звязду) у час калядавання’, *каза* ‘каляднік, пераапануты ў казла або з маскай з выявай казла’. Вядомы беларускім гаворкам *Маланка* ‘персанаж каляднага абраду, шчадроўшчыца’, *маханоша* ‘ўдзельнік каляднага свята, які носіць сумку за калядоўшчыкамі’: *На Каляды хадзілі калядаваць. Калядоўшчыкамі былі ўсе, хто хацеў. Але абязацельна ўсе пераапаналіся, каб іх не пазналі, .. з калядоўшчыкамі былі мядзведзь, каза, цыганка і дзед Мароз* (в. Дуброва, Рэч.) [6, 53-54]. Адпаведнікі ўказаных намінацый фіксуюцца і ўкраінскай народнай творчасцю: *колядник, щедрівник, маланкар, Маланка: В минулому столітті колядник з “козою”, сподіваючись на багату винагороду, спосатку йшли до місцевого пана* [4, 91]; *Колядники в масках – провісники весни і нового аграрного сезону* [4, 141]; *Платили щедрівникам, що ходили із “козою”, більше* [4, 91]. *На Маланку наведвали хату ва Україні маланкарі* [4, 117]. У працэсі прымала ўдзел і сама *Маланка* [4, 117].

У складзе каляндарна-абрадавай лексікі беларусаў выдзяляюцца найменні асобных этапаў і абрадавых дзеянняў: *калядкі* ‘вечар 13 студзеня і ноч на 14 студзеня’, *шчадроўкі* (*шчодрыкі, шчодрыкі, шчэдрікі, шчодра, шчодр, шчодры вечар, шчадроўкі*) ‘хаджэнне па дамах з песнямі, каб атрымаць гасцінцы’: *На шчадраванні наражаліся па-ўсякаму. Кто смялейшы, таго наражалі казой і хадзілі ў шчодры* [6, 77]. Украінская мова мае амаль дакладныя адпаведнікі: *щодрий (щедрий) вечер, щодрівник: Кожну Колядку кінчать Колядники .. Старовіцькі Колядки і Щедрівки, своїм змістом так дуже не підхожі до церковно-християнської ідеології Різдва* [10]. Дзень каляд у асобных мясцовасцях называўся *засеўкі: Маладыя хлопцы насілі па вуліцы бліскучую звязду з лентачкамі, заходзілі ў хаты, сыпалі на мост зерне і гаварылі: “Сею, сею, пасяваю, з Новым годам паздраўляю”* (в. Насовічы, Добр.); *Пасля Каляд хадзілі “засявальнікі”, яны засявалі. Ну, ужэ калі прыдуць к табе засяваць, ета ўжэ будзе багаты ўраджай* [6, 52]. Беларускае каляднае абсяванне (*засяванне*), калі хаты аднаўскаюцца абсыпалі зернем, каб быў добры ўраджай, ва Украіне называецца *засівання (посівання, посипання)*. Гэты абрад ва ўсходніх славян насіў аграрна-магічны сэнс.

У асобную тэматычную групу каляндарна-абрадавай лексікі можна вылучыць найменні рытуальных прадметаў, кулінарных страў, якія выкарыстоўваюцца пры правядзенні абрадаў і свят. На Каляды насілі *звязду (зорку)*, на якой былі намалеваны розныя казачныя фігуркі, павадыр, апрануты ў світку, паганяў казу пугай, а выканаўца ролі казы апранаў перавернуты ўверх скурай кажух. “*Каза*” для беларускага і ўкраінскага народаў уяўляе сабой вельмі важны абрад у сістэме калядавання. Па словах А. Курачкіна, “персанаж новарічнага раджэння “*коза*” в минулому був надзвычайно популярний в Україні и Білорусі” [4, 87]. Традыцыйнай

прыналежнасцю абраду шчадравання былі таксама маскі бусла і каня.

Вялікае значэнне ў правядзенні абрадаў мела *куця* (украінскае *кутя*) 'абрадавая страва з круп'. На святкі традыцыйна беларусы гатавалі тры куцці: *перадкалядная посная (бедная, галодная, раждественская)*, *багатая (шчодрая – пасля Каляда) і галодная перад Вадохрышчам*. На 13 студзеня рабілася *шчадровая куця* – страва, прыгатаваная на калядныя святы. На ўсе тры куцці каша варылася ў адным гаршку.

Магічнае значэнне куцці ў тым, што зерне валодае якасцю захоўваць і аднаўляць жыццё, сімвалізуючы земляробчы кругаварот, бясконцаць жыцця. На святочным перадкалядным сталае беларусаў і ўкраінцаў было 12 посных страў: Гатовіліся к Калядам. Казалі: “*Святое Ражаство радасць прыняско*”. *Трэба было 12 страў прыгатаваць, самая галоўная – куця (в. Роўнае, Рэч.); Рыба просіт, пісній борці, вареники, гречаники ў пироги, пироги з капустою, грибами, квасолею, горохом, сливамі, яблукамі тоццо. Зійшла вечірняя зоря, і можна сідати вечэрати; починалі із куці. А панувала у Свят-вечір куця — головна абрыдова страва. Як удасться куця — буде крута ще і із «верхом» — то буде на урожай, а в оселі щастя* [9; 10].

Праведзенае параўнальна-супастаўляльнае даследаванне беларускіх і ўкраінскіх каляндарна-абрадавых найменняў дае падставы сцвярджаць, што народныя святы і абрады з'яўляюцца праяўленнем традыцыйнай культуры ўсходніх славян і ў генетычных адносінах значная частка ўказанай лексікі належыць да агульнаславянскага лексічнага фонду. Гэта такія лексемы, як *Вада, баба, дзед, Ражаство, Крашчэнне, Вадохрышча, Святкі, каза, звезда, шчадроўка, варажыць*. Большасць зафіксаваных лексем з'яўляюцца суфіксальнымі ўтварэннямі ад дзеясловаў: *абсяванне, варажба, Ражаство, Крашчэнне і ад назоўнікаў: звездар, калядоўчычк, каляднік*.

Абрадавая лексіка, якая да сённяшняга часу шырока функцыянуе на тэрыторыі пражывання беларусаў і ўкраінцаў, вызначаецца багатай і складанай сістэмай лексічных сродкаў, варыянтнасцю і разнастайнасцю, семантычнымі і граматычнымі асаблівасцямі, з'яўляецца неад'емнай часткай духоўнай культуры беларусаў і ўкраінцаў, у якой захаваны старажытныя моўныя з'явы.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Даль В.* Толковый словарь живого великорусского языка: в 4 т. / Владимир Даль. - Т. 4: Р – Я. – М.: Русский язык, 1980. – 683 с.;
2. Жаўруковая песня Радзімы: народныя духоўныя скарбы Буда-Кашалёўскага краю / ГДУ імя Ф. Скарыны / пад аг. рэд. В.С. Новак. – Гомель: Сож, 2008. – 424 с.;
3. Зямля чароўная дабра: Добрушскі край: гісторыя і сучаснасць / Пад аг. рэд. А.А. Станкевіч. – Гомель: ААТ “Полеспечать”, 2008. – 280 с.;
4. *Курочкін О.* Украінці в сім'і еўрапейскай: звычэй, абрады, святы / Олександр Курочкін. – Київ: Видавництво “Бібліотек україніця”, 2004. – 246 с.;
5. Лоеўшчына... Бэзавы рай, песенны край: сучасны стан традыцыйнай культуры Лоеўшчыны / Укладанне, сістэматызацыя, тэксталагічная праца В.С. Новак. – Гомель: Сож, 2007. – 472 с.;
6. Фальклорна-этнаграфічная і літаратурная спадчына Рэчыцкага раёна /аўт. уклад. І.Ф. Штэйнер, В.С. Новак. –

Мінск: ЛМФ “Нёман”, 2002. – 383 с.; 7. Хойнікшчыны спеўная душа: Народная духоўная культура Хойніцкага краю: фальклорна-этнаграфічны зб. / пад агул. рэд. В.С. Новак. – Мінск: Выд. цэнтр БДУ, 2010. – 303 с.; 8. <http://www.library.vinnitsa.com>. – дата доступу: 29.09.2011.; 9. <http://www.pisni.org.ua>. – дата доступу: 29.09.2011.; 10. <http://www.sviato.in.ua>. – дата доступу: 29.09.2011.

УМОЎНЫЯ СКАРАЧЭННІ:

Буда-Каш.	Буда-Кашалёўскі раён;
в.	вёска;
Ветк.	Веткаўскі раён;
г.	горад;
г. п.	гарадскі пасёлак;
Добр.	Добрушскі раён;
Рэч.	Рэчыцкі раён.

Старавойтава Н.П. (Мінськ, Рэспубліка Білорусь – Кіў, Украіна)

Жанр навукова-публіцыстычнай нататкі як сродак вывучэння дыялектнай фразеалогіі

Дана стаття присвячена такому жанру білоруської лінгвістики як науково-публіцистична нотатка в області лексикології та фразеології, якою ще в XIX столітті успішно користувалися багато білоруських фольклористів, котрі старанно збирали цей благодатний ілюстративний матеріал, тим самим збагачуючи скарбницю національної мови різними історіями, повчальними і анекдотичними життєвими розповідями, наповненими розсіпаними народної мудрості. Також ми згадуємо найвідоміших білоруських вчених XX століття, які зверталися до цього жанру, в тому числі патріарха білоруської фразеографії – Фьодара Янкоускага, який називав свої нотатки “філологічними етюдами”. У XXI столітті нас зацікавив проект Юрася Бушлякова «Магія мови», здійснений в білоруській службі Радіо Свобода в Празі в 2005 році. До співпраці залучалися білоруські письменники, музиканти, художники, вчені – всі, кому хотілося поділитися живим білоруським словом або фразеологією. У статті ми аналізуємо наш внесок у розвиток жанру науково-публіцистичної нотатки як засобу вивчення діалектної фразеології, що є справжнім багатством в кожній мові.

Ключові слова: науково-публіцистична нотатка, діалектна фразеологія.

Данная статья посвящена такому жанру белорусской лингвистики как научно-публицистическая заметка в области лексикологии и фразеологии, которой еще в XIX веке успешно пользовались многие белорусские фольклористы, старательно собиравшие этот благодатный иллюстративный материал, тем самым обогащая сокровищницу национального языка разными историями, поучительными и анекдотичными жизненными рассказами, наполненными россыпями народной мудрости. Также мы упоминаем известнейших белорусских ученых XX века, обращавшихся к этому жанру, в том числе патриарха белорусской фразеографии – Федара Янкоускага, который называл свои заметки “филологическими этюдами”. В XXI веке нас заинтересовал проект Юрася Бушлякова «Магия языка», осуществленный на белорусской службе Радио Свобода в Праге в 2005 году. К